

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

"TASDIQLAYMAN"
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirining birinchi o'rinbosari

2023-yil _____ dekabr

**PROFESSIONAL TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI
DIREKTORNING O'QUV TARBIYAVIY ISHLAR BO'YICHA
O'RINBOSARLARI MALAKASINI OSHIRISH KURSINING
O'QUV DASTURI**

Toshkent - 2023

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

PROFESSIONAL TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI

*Direktorning o'quv tarbiyaviy ishlar bo'yicha o'rinbosarlari malaka oshirish
kursining o'quv dasturi Professional ta'limni rivojlantirish instituti Ilmiy
kengashining 2023-yil _____-dagi ____-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan
va tasdiqqa tavsiya etilgan*

Tuzuvchilar:

Institut boshqarma boshlig'i **A.Xayitov**,
Institut bosh mutaxassislari **F.Yusupov**,
A.Zakirov, **N.Charshanbiyev**.

Taqrizchilar:

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
huzuridagi Statestika agentligi Kadrlar
malakasini oshirish va statestik tadqiqotlar
instituti direktori,
professor **B.G'oyibnazarov**

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
huzuridagi Davlat xizmatlarini
rivojlantirish agentligi Toshkent shahar
filiali mas'ul xodimi
U.X.Abdukarimov

Toshkent-2023

KIRISH

Ushbu o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2023-yil 3-iyuldagi "Ma'muriy islohatlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-200-son qarorlari hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi "Professional ta'lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 106-son, 2023-yil 7-dekabrda "Professional ta'limda kredit-modul tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" 648-son qarorlari ijrosini ta'minlash.

Malaka oshirishning ilg'or va shaffof tashkiliy-huquqiy mexanizmlarini tadbiq etish yo'li bilan professional ta'lim tizimida kadrlar siyosatini shakllantirishning zamonaviy tamoyillarini joriy etish bo'yicha belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, davlat ta'lim talablar asosida direktorning o'quv tarbiyaviy ishlar bo'yicha o'rinbosarlari malakasini oshirish jarayonlarining mazmunini takomillashtirish hamda ularning kasbiy kompetentligini kredit-modullari orqali muntazam oshirishni nazarda tutadi.

Dastur mazmuni O'zbekiston Respublikasining ta'lim sohasidagi Davlat siyosati, ta'limda boshqaruv, boshqaruvda huquqiy masalalar, moliyaviy-iqtisodiy masalalar, mas'uliyat va moslashuvchanlik, axborot kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik, kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish, o'zini-o'zi rivojlantirish, tinglovchilar bilimini baholash bloklarini o'z ichiga olib, ular bo'yicha tegishli yangi bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan.

O'quv modullarining mazkur dastur doirasida taqdim etilayotgan direktorning o'quv tarbiyaviy ishlar bo'yicha o'rinbosarlari malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligiga qo'yiladigan umumiy malaka talablari asosida shakllantirilgan bo'lib, ta'lim muassasasi rahbar kadrlarining boshqaruvga oid zamonaviy bilim va innovatsiyalar, ilg'or xorijiy tajribalardan samarali foydalanish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o'quv jarayoniga keng tadbiq etish darajasini oshirishni nazarda tutadi.

Bevosita ta'lim muassasasida malaka oshirish kursining o'quv dasturi quyidagi bloklaridan iborat:

1. Ta'limda boshqaruv
2. Boshqaruvda huquqiy masalalar
3. Boshqaruvda moliyaviy-iqtisodiy masalalar
4. Boshqaruvda mas'uliyat va moslashuvchanlik

5. Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik

6. Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish

7. O'zini-o'zi rivojlantirish

8. Tinglovchilar bilimini baholash

Malaka oshirish kursning maqsadi va vazifalari

Direktorning o'quv tarbiyaviy ishlar bo'yicha o'rinbosarlari uchun tashkil qilinadigan malaka oshirish kursining maqsadi - ta'lim muassasalarini boshqarish, ta'lim muassasalarini boshqarishning huquqiy, moliyaviy-iqtisodiy masalalari, ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish uchun zarur bo'ladigan kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarni muntazam yangilash, malaka talablari asosida ularning boshqaruvga oid kompetentligini rivojlantirishdan iborat.

Kursning vazifalariga quyidagilar kiradi:

tinglovchilarga jamiyatda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar mazmuni va ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishning huquqiy-me'yoriy asoslarini singdirish;

homashiyolarni rejalashtirish va sarf harajatlarni rasmiylashtirish;

jamoada qulay muhit yaratish va zarur shart-sharoitlarni ta'minlash;

talabnomalar portfelini shakllantirish, bitiruvchilarni ishga taqsimlash

ta'lim muassasasida ishlab chiqarishni tashkil etish;

ta'lim muassasasi modiiy-texnika bazasini rivojlantirish;

o'quv jarayoniga ta'limning innovatsion shakllari, texnologiyalari va ishlanmalarini faol qo'llash;

o'quv jihozlari, qurilmalari va boshqa ta'lim vositalarining saqlanishini ta'minlash;

dual ta'lim olish shaklini rivojlantirish mexanizmlarini shakllantirish;

rahbar xodimlarning boshqaruv faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash malakalarini rivojlantirish;

ta'lim muassasalari rahbar xodimlarini malaka talablariga mos holda kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar asosida uzluksiz rivojlantirish.

Kurs yakunida tinglovchilarning bilim, ko'nikma, malakalariga qo'yiladigan talablar

Malaka oshirish kursi o'quv rejasining "Ta'limda boshqaruv", "Boshqaruvda huquqiy masalalar", "Boshqaruvda moliyaviy-iqtisodiy masalalar", "Boshqaruvda mas'uliyat va moslashuvchanlik", "Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik", "Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish", "O'zini-o'zi rivojlantirish" bloklari bo'yicha tinglovchilarning bilim, ko'nikma, malakalariga qo'yiladigan talablar Direktorning o'quv ishlari bo'yicha o'rinbosarlari malakasini oshirish kursining mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligi hamda kompetentligiga qo'yiladigan

malaka talablari bilan belgilanadi.

O'quv modullari bo'yicha tinglovchilar quydagi yangi komitensiyalarga - bilim, ko'nikma va malakaga ega bo'lishlari talab etiladi:

Tinglovchi:

- O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan islohotlarni;
- professional ta'lim tizimida kadrlar siyosatini;
- O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining mazmuni mohiyatini;
- "O'zbekiston - 2030" strategiyasining mazmunini;
- professional ta'limda normativ-huquqiy va o'quv-meyoriy hujjatlarini;
- korrupsiyaga qarshi kurashishni;
- "Halollik vaksinasi"ning mazmun-mohiyatini;
- pedagogik xodimlarga metodik yordam ko'rsatish shakllarini;
- o'quv jarayonlarini raqamlashtirish va elektron dasturlarini;
- o'quv jarayoniga ta'limning zamonaviy texnologiyalarini qo'llashni;
- sanitariya-gigiyena talablari va mehnatni muhofaza qilishni;
- dual ta'lim olishni rivojlantirishni;
- kasbiy axloq va adolatli boshqaruvni tashkil etishni *bilishi* kerak.

Tinglovchi:

- ta'lim muassasasi modiiy-texnika bazasini rivojlantirish bo'yicha ilg'or tajribalar o'rganish;

- o'quv jarayoniga ta'limning innovatsion shakllari, texnologiyalari va ishlanmalarini faol qo'llashning zamonaviy usullari bilan tanishish;

- o'quv jihozlari, qurilmalari va boshqa ta'lim vositalarining saqlanishini ta'minlashga doir tartib-qoidalarni qo'llash;

- dual ta'lim olish shaklini rivojlantirish;

- boshqaruv faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash malakalarini rivojlantirish;

- malaka talablariga mos holda kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar asosida uzluksiz rivojlantirish bo'yicha *ko'nikma va malakalarga* ega bo'lishi kerak.

Kurs hajmi

Malaka oshirish kursining davomiyligi bir oy 24 kredit 144 soatni tashkil etadi. Malaka oshirish toifasi bo'yicha ta'lim dasturlari bo'yicha kredit ballarini to'plagan va modullarni to'liq o'zlashtirgan kurs tinglovchilariga davlat namunasidagi sertifikat beriladi.

Direktorning o'quv ishlari bo'yicha o'rinbosarlari malakasini oshirish kursi o'quv rejasidagi modullarining mazmuni

I. TA'LIMDA BOSHQARUV

1.1. O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan islohotlar, kadrlar siyosati

O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy rivojlanish sohasida davlat siyosatining mazmun mohiyati. O'zbekiston Respublikasini 2030-yilgacha ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish Konsepsiyasi. Yuksak ma'naviyatli rahbar - bugungi davr talabi ekanligi. Yuksak ma'naviyatli rahbarlarni shakllantirish: muammo va yechimlar. Kadrlar siyoati ijtimoiy hamkorlik va sherikchilik asosida. Mehnat bozori uchun malakali va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash. Inson kapitalini optimal rejalashtirish. Mehnat bozori talablariga mos yuqori malakali kadrlarni tayyorlash. Ta'lim tizimin isloh qilish bo'yicha izchil amalga oshirilayotgan ishlar.

1.2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va "O'zbekiston - 2030" strategiyasining mazmun-mohiyati.

O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Konstitutsiyasida iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va ekologik huquqlar. Jamiyatning iqtisodiy negizlari. Ijtimoiy davlatning konstitutsiyaviy asoslari. Konstitutsiya yoshlar bilim olishining qonuniy asosi. "O'zbekiston - 2030" strategiyasi mazmun mohiyati. Yangi O'zbekistonning 2022-2026 yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi: maqsadlar va kutilayotgan natijalar.

II. BOSHQARUVDA HUQUQIY MASALAR

2.1. Professional ta'limda me'yoriy-huquqiy hujjatlar

Ta'lim tizimini tartibga soluvchi qonunlar. Jamiyatda ijtimoiy munosabatlarni huquqiy tartibga solish. Ta'lim sohasini boshqarishning huquqiy asoslari. Professional ta'lim tizimining qonunosti hujjatlari va ularning mazmuni. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Professional ta'lim tizimiga tegishli normativ-huquqiy hujjatlari. Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishga oid normativ-huquqiy hujjatlari.

2.2. Korrupsiyaga qarshi kurashish, "Halollik vaksinasi"

Korrupsiyaga qarshi kurashning huquqiy asoslari va uning oldini olish omillari. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari. Ta'lim-tarbiya jarayonlarida korrupsiyani oldini olish va unga qarshi kurashishning huquqiy va ma'naviy-ma'rifiy asoslari. Manfaatlar to'qnashuvining oldini olish va uni bartaraf etish. "Halollik vaksinasi" bilan emlangan yangi avlodni tarbiyalash ustuvor vazifa.

III. BOSHQARUVDA MOLIYAVIY-IQTISODIY MASALALAR

3.1. Pedagog jamoani moddiy qo'llab-quvvatlash tizimlari va metodlari

Pedagog jamoani moddiy qo'llab-quvvatlash tizimlari. O'quv ustaxonalari, texnik reglamentlar va metrologik xizmat. Mahsulot (ishlar, xizmatlar)ni ishlab chiqarish va sotish xarajatlari tarkibi hamda moliyaviy natijalarni shakllantirish. Texnologik homashiyolarni hisoblashning umumiy masalalari. Faoliyatlarga muvofiq kutubxona fondini shakllantirish va to'ldirish. Moddiy-texnikaviy muvofiqlikni ta'minlash. Pedagogning mehnatiga haq to'lash. Pedagoglar uchun qo'shimcha ustuvorliklar va uştamalar. Pedagoglar malaka toifasi va ularga qo'shimcha imtiyozlar.

3.2. Ta'lim jarayonini o'quv adabiyotlar bilan ta'minlash

Ta'lim muassasasida foydalanish uchun xorijiy o'quv va ilmiy adabiyotlarni harid qilish va foydalanish tartibi. Ta'lim-tarbiya jarayonini o'quv adabiyotlar bilan ta'minlash masalalari. Elektron o'quv adabiyotlarini yaratish tamoyillari va ularga qo'yiladigan talablar. O'quv adabiyotlariga qo'yiladigan talablar va uning funksiyalari. O'quv adabiyotlarining shakli va turlari, ularni yangilab borish davriyligi.

3.3. Ta'lim jarayonini rivojlantirishning iqtisodiy asoslari.

Investetsiyalar mohiyati va ularning turlari. Ta'lim jarayonini rivojlantirishning iqtisodiy yo'nalishlari. Ehtiyojlar va resurslar. Ta'limda raqobatga bardoshlilikni belgilash. Muassasada pullik ta'lim xizmatlarini joriy qilish. Ta'lim sohasida nodavlat xizmatlar ko'rsatish. Ta'lim muassasalarida ochiq dars va master-klasslarni tashkil etish va o'tkazish tartibi. Tadbirkorlik tashkilotlarining ijtimoiy sheriklik konsepsiyasi mohiyati.

IV. BOSHQARUVDA MAS'ULIYAT VA MOSLASHUVCHANLIK

4.1. Yoshlarni boshqarish mas'uliyati, ularni o'z kasbiga moslashtirish

Direktor o'rinbosarining kasbiy moslashuvchanligi va prinsiplari. Yoshlarni boshqarish mas'uliyati, ularni o'z kasbiga moslashtirish. Yoshlarning kasbiy ko'nikmalarini shakllantirishda amaliyotlarning o'zni. Yoshlarning bilish faoliyatini kengaytirishda ta'lim jarayonlarini o'zni. Jamoada tanqidiy ta'hlil va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish. Jarayonlarni boshqarish (*change management*). O'zgarishlarga moslashuvchanlikning modellari va texnologiyalari. Yoshlarni kasbga yo'naltirish ishlarining tuzilmasi va mazmuni.

V. BOSHQARUVDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEKNOLOGIYALARI VA MEDIASAVODXONLIK

5.1. Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va mediasavodxonlik

"Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi. Axborotlashtirish sohasidagi me'yoriy-huquqiy asoslar. Avtomatlashtirilgan tizimlar, boshqaruv va kompyuter texnologiyalari. Internet resurslari va ma'lumotlar bazalari. Kompiyuter turlari va xususiyatlari. O'quv jarayonlarini tashkil etishda axborot tizimlaridan samarali

foydalanish. Elektron hukumat tizimi. Axborot va interaktiv davlat xizmatlari. Internet tarmog'idagi kasbiy faoliyatga oid portallardagi dasturiy vositalardan boshqaruv jarayonida foydalanish. Elektron platforma. Data Science va Suniy Intlekt.

VI. KOMMUNIKATIV KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH

6.1. Pedagogik faoliyatni takomillashtirish

Pedagogning kasbiy professionalligini oshirish shartlari. Kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar. O'qituvchilik mahoratini oshirish pedagogik xodimlar. Inson resurslari salohiyatini rivojlantirish. O'quv mashg'ulotlarining zamonaviy turlari asosida (loyiha, aralash ta'lim, virtual laboratoriya, debat) tashkil etish. O'quvchilarda tanqidiy, o'zini-o'zi (motivatsion, intellektual, amaliy-faoliyatli, faol kommunikatsiya va jamoaviy ish) rivojlantirish. Kreativ fikrlashni shakllantirish usullari (dizayn-fikrlash, skamper va hokazo). O'qituvchilar pedagogik mahoratni oshirish usullari, kasbiy va pedagogik qobiliyatlarni rivojlantirish, ish tajribasini umumlashtirish va tarqatish. O'qituvchilarning shaxsiy ta'lim rivojlanish traektoriyalarini ishlab chiqish.

6.2. Muloqot madaniyatini rivojlantirish va muzokaralar olib borish

Kommunikativ ko'nikma tushunchasi va turlari. Samarali muloqot qilish qobiliyati. Aloqa o'rnatish qobiliyatlarining asosiy turlari. Samarali muloqot qilish bo'yicha zamonaviy yondashuvlar. O'zgalarning huquqlari va hissiyotlarini hurmat qilishga hamda o'zaro munosabatlarni o'rnatishga qaratilgan (qo'llab-quvvatlash, konstruktiv, ruhlanitiruvchi) muloqot shakllarini tanlay olish.

Ta'lim muassasasida PR (jamoatchilik bilan aloqalar)ni tashkil etish usullari. Ta'lim muassasalar faoliyatida PR imkoniyatlaridan foydalangan holda uni tanitish, o'zgartirish va zamonaviylashtirishda qo'llaniladigan usullar.

6.3. Yoshlarning intellektual, madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini qondirish

Yoshlarning intellektual, madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini qondirishning mazmun mohiyati. Yoshlarning madaniy-ma'rifiy ehtiyojlarini qondirish, ma'rifiy-mafkuraviy bilimlarini hosil qilish. Ta'lim muassasasida turli ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, tanlovlar, sport musobaqalari o'tkazish. Sog'lom ma'naviy ehtiyojni shakllantirish usullari. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni aniq maqsadga yo'naltirish. Yoshlarning o'z-o'zidan begonalashuv holatini bartaraf qilish shakllari. Yoshlarning madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini o'rganish mexanizimlari.

VII. O'ZINI-O'ZI RIVOJLANTIRISH

7.1. O'quv-uslubiy ishlar bo'yicha metodik materiallar ishlab chiqish

O'quv-uslubiy ishlar bo'yicha metodik materiallar ishlab chiqish. Pedagoglar tarkibining o'quv yuklamasi belgilash qoidalari. Ma'ruza konspekti va internet resurslari. Laboratoriya mashg'ulotlari o'tkazish metodikasi. Pedagoglar faoliyatini monitoring qilish va baholash. O'quv va amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish talabalar. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazish joylari va shartlariga qo'yiladigan talablar. Amaliy mashg'ulotlar o'tkaziladigan joylarga qo'yiladigan talablar (o'quv, ishlab chiqarish ustaxonalari). O'quv amaliyot bazalari va boshqa tuzilmaviy ta'lim muassasasining maxsus jihozlangan bo'limlari.

7.2. O'quv jarayoniga ta'limning innovatsion shakllari, texnologiyalari va ishlanmalarini faol qo'llash

O'quv jarayoniga ta'limning innovatsion shakllari, texnologiyalari va ishlanmalarini faol qo'llashning mohiyati. Zamonaviy darsliklar, o'quv qo'llanmalariga qo'yiladigan talablar qo'llanmalar, elektron o'quv resurslari va boshqa uslubiy nazariy va amaliy mashg'ulotlar uchun materiallar. Ta'lim resurslarining har xil turlari. Tayyorlanayotgan kasblar va mutaxassisliklar bo'yicha ta'lim resurslari. Aspektlar ta'lim resurslarini ishlab chiqishda innovatsion pedagogik texnologiyalaridan foydalanish. Ta'lim resurslarini ishlab chiqish normalari va talablari. O'quv jarayoniga o'quv-uslubiy majmualar, o'quv qo'llanmalar, ko'rsatmalar, tavsiyalarni ishlab chiqish va joriy etish tartibi.

7.3. Ehtiyojga asoslangan modullar

Ehtiyojga asoslangan modullar ishchi o'quv rejasida aks ettirilib, tinglovchilar tanlovi asosida tashkil etiladi. Tinglovchilar tanlagan modullarga o'quv rejasida belgilangan kreditdan oshib ketmagan holatda soatlar taqsimlanadi.

VIII. TINGLOVCHILAR BILIMINI BAHOLASH

8.1. Yakuniy nazoratlar

Malaka oshirish kursida tinglovchilar belgilangan modullar bo'yicha 56 foizdan yuqori o'zlashtirsa, modul uchun ajratilgan kredit beriladi. Tinglovchilar belgilangan ta'lim olish natijalariga erisha olmagan taqdirda, kreditlar berilmaydi. Tinglovchilar bilimni baholash har bir blok va uning modullarining mazmunidan testlar shakllantiriladi va belgilangan talablar bo'yicha amalga oshiriladi.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modullarni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik majmualar, ilmiy jurnallar, internet resurslari, multimedia mahsulotlari hamda boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

Me'yoriy-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. -T.: "O'zbekiston", 2023-y.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son.
3. O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora- tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PF-6108-son Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-sentabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida" PF-158-son farmoni.
6. 2022-yil 29-yanvardagi "2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" PF-60-son farmoni.
7. "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PF-6108-son farmoni.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo'llab-quvvatlash to'g'risida" 2017-yil 5-iyuldagi PF-5106-son Farmoni.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-4884-son qarori.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasini 2023-yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-300-son qarori.
11. 2023-yil 3-iyuldagi "Ma'muriy islohatlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-200-son qaror.
12. Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi "Professional ta'lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 106-son qarori.
13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 7-dekabrdagi "Professional ta'limda kredit-modul tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 648-son qarori.
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida" 2018-yil 14-avgustdagi PQ-3907-son qarori.
15. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'quv asbob-uskunolari va anjomlarining xavfsizligi to'g'risidagi umumiy texnik reglamentni tasdiqlash haqida" 2017-yil 2-iyundagi 345-son qarori.

16. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ib qilish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar dasturi to'g'risida" 2017-yilning 12-yanvaridagi PQ-3271-son qarori.

Asosiy adabiyotlar

1. Abdurahmonov Q.X., va b. Personalni boshqarish. Darslik.-T.: "Iqtisodiyot", 2013.
2. Xudoyberdiyev U. Abdiqobilov Sh. "Investitsiya: mohiyati, turlari va samaradorligi": Risola/; -Samarqand.: SamDchti. Nashiriyoti, 2019-yil 27-b.
3. Ansoff I. Strategicheskiy menedjment / SPb.: Piter, 2009.
4. Barinov V.A., Xarchenko B.L. Strategicheskiy menedjment. — M.: Infra-M, 2005.
5. Asliddin Odilov, Baxodir Eshchanov. Sifatni ta'minlash bo'yicha qo'llanma (professional ta'limda sifatni ta'minlashning ichki va tashqi tizimlarini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash) Toshkent: 2024-yil.
6. Vesnin V.R. Strategicheskoe upravlenie. — SPb.: TK Velbi, Prospekt, 2006.
7. Djurayev R.X., Turg'unov S.T. Ta'lim menejmenti, Toshkent "VORIS-NASHRIYOT" 2006.
8. Ishmuhammedov R.J, Yuldashev M.A, "Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar" "Nihol", -T.2013.
9. Sharifxo'jayev M.Sh, Abdullayev Yo. "Menejment".- Darslik. 2001.
10. Yo'ldoshev J.G', Usmonov S. Ta'lim menejmenti.-T, 2006.
11. Paxrutdinov Sh. Barqaror taraqqiyot va rahbar ma'suliyati. -T.: Akademiya, 2011.
12. Turg'unov S.T. Ta'lim muassasalari direktorlari boshqaruv faoliyatini nazariy asoslari. "Fan", Toshkent. 2006.
13. Xudoyberganov Q.T., Nurmuxamedov T.R. va b. Xodimlar menejmenti. Darslik. T.: 2010.

Internet manbalari:

1. <https://onlinedu.uz/>
2. <http://lex.uz>
3. <http://www.gov.uz>
4. <http://www.uzedu.uz>
5. <http://www.lex.uz>
6. <http://www.bimm.uz>
7. <http://www.ziyonet.uz>
8. <http://www.wikipedia.org>
9. <http://www.oecd.org>

Профессионал таълимни ривожлантириш институти
“Профессионал таълим муассасалари директорлари малакасини
ошириш курсининг” намунавий ўқув дастурига

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси янги Конституцияси ва “Ўзбекистон – 2030” стратегиясида белгиланган вазифаларни ҳисобга олган ҳолда бошқарув кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш самарадорлигини ошириш, таълим муассасалари бошқарувини такомиллаштириш учун кадрлар салоҳиятини яратиш бугунги кунининг долзарб масалаларидан бири бўлиб қолмоқда.

Ҳозирги замон ижтимоий-иқтисодий шароитларида ишлаш учун бошқарув кадрларининг касбий тайёргарлигига нисбатан қўйиладиган талабларга жавоб берадиган олий касб таълими дастурлари бўйича давлат, таълим бошқаруви соҳасида бошқарув кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни янада такомиллаштиришнинг бир негизи сифатида Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Профессионал таълимни ривожлантириш институти томонидан ишлаб чиқилган “Профессионал таълим муассасалари директорлари малакасини ошириш курсининг” учун тайёрланган намунавий ўқув дастурида таълимда бошқарув, бошқарувда ҳуқуқий, молиявий-иқтисодий масалалар, таълим муассасалари бошқарув кадрларининг масъулият ва мослашувчанлиги, бошқарувда ахборот-коммуникация технологиялари ва медиа саводхонлик, раҳбарнинг коммуникатив кўникмаларм ривожлантириш, ўзини ўзи ривожлантириш каби масалалар ўрин олган.

Мазкур дастур малака оширишнинг илғор ва шаффоф ташкилий-ҳуқуқий механизмларини тадбиқ этиш йўли билан профессионал таълим тизимида кадрлар сиёсатини шакллантиришнинг замонавий тамойилларини жорий этиш бўйича белгиланган устувор вазифалар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган.

Дастурни янада самарали тадбиқ этиш учун Ўзбекистон амалиётида рўй бераётган баъзи салбий воқеаларни олдини олиш нуктаи назаридан коммуникатив кўникмаларни ривожлантириш қисмига таълим

муассасаларининг раҳбар кадрлари (директорлар) томонидан педагогларга нисбатан мулоқот самарадорлиги, ўқувчи ёшларга нисбата мулоқот масалаларига оид компетенцияларни шакллантириш бўйича ҳам кичик мавзуларни киритиш мақсадга мувофиқ.

Профессионал таълим муассасалари бошқарув кадрлари малакасини ошириш курслари учун ишлаб чиқилган намунавий ўқув дастури таълим стандартлари асосида ишлаб чиқилган.

Мазкур ўқув дастурини амалиётга жорий этишга тавсия этаман.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги
Давлат бошқаруви академияси “Давлат
тузилиши ва бошқарувининг ҳуқуқий асослари”
кафедраси профессори, ю.ф.д.**

Ш.Ғ Асадов

